

Regnum hominis?

Az ember birodalma?

Stumpf Diána

Pécsi Tudományegyetem, Művészeti Kar

Tervezőgrafika Szak, 2.évfolyam

Gerendy Jenő

DLA Egyetemi Docens, szakvezető

„A technika paradox helyzetben van. Bár az ember teremtette tulajdon szükségletére, mégis úgy tűnik, hogy kicsúszott az ember keze közül; fellázadt ellene, és a dominancia, az uralom szolgálója, birtokosa, eszköze lett. Nincs, vagy legalábbis eddig nem akadt mód a nélkülözésére, minélfogva az ember nem tesz mást, mint tovább halad ezen az úton. Azonban, amilyen mértékben halad előre, látszólag úgy válik egyre inkább a technika rabszolgájává és áldozza fel neki önmaga legjavát. Az eszköz céllá változik, és amint céllá lett, elrejtí vagy megsemmisíti az igazi célt, amit szolgálni rendeltetett.”

(Nicola Abbagnano: Filosofia, religione, scienza; (Il paradosso della tecnica fejezet))

Projektemként egy filozófiai kérdéskörökkel foglalkozó Társadalmi célú hirdetés plakátsorozatot terveztem meg, ami a természet és a technika kapcsolatával foglalkozik, illetve azzal, hogy az ember uralta technológia milyen módon épül be a környezetbe, ami körül vesz minket. Jelen esetben technika uralta emberről is beszélhetünk.

Az arculat elemei tartalmazzák a logót, ami egyfajta összeolvadást jelképez a természet és a technológia elemeinek felhasználásával. Egy levélformában jelenik meg az elektromos hálózat, aminek az erezetei átalakulnak elektromos áramkörökké. Ez utal a témára, amit érzékeltetni szeretnék, hogy a technika beleépül a körülöttünk lévő világba, amiben élünk. Ugyan csak 2 évszázad az amit felölel, mégis rohamos gyorsasággal fejlődik és rátelepedig szinte teljesen a mindennapi életünkre, nélkülözhetetlenné váltak az elektronikai cikkek, berendezések. Manapság általánosítva a 21. században élő emberek nem tudják elképzelni telefon, számítógép, laptop, fényképezőgép nélkül az életüket, pedig nem létszükségletek ezek a tárgyak, mégis a mindennapi rutinhoz nélkülözhetetlenné váltak és akkor itt még nem volt szó az olyan cikkekről amik rohamos gyorsasággal havonta újulnak meg és válnak az ember mindennapi tevékenységének eszközeivé. Ezekkel az eszközökkel kommunikálunk egymással, néha még akkor is amikor szóban és testközelben is átadhatnánk ugyanazt az információt. Gondolok itt az internet kínálta folyamatosan gyarapodó és bővülő kommunikációs lehetőségeket adó weboldalakra.

Vagy ami még rosszabb, hogy a mai generációk már az „Y” is amibe én is beletartozom, de főként a „Z” generáció már teljesen a virtuális világnak él. Ezek az eszközök, amik a mai felgyorsult világban való boldogulásunk megkönnyítésére szolgáló eszközöknek kellene lennie és nyomatékot kell itt adnom az eszköz szónak, mert szolgálniuk kellene az embert, nem pedig kiszolgáltatottá tenni, mégis ezek az eszközök a „Z” generációt *urlamuk* alá vonták és átalakítják a fontossági sorrendet, a kapcsolatok teremtésében, megtartásában, és a mindennapi rutinban. Van aki teljesen a virtuális világ megszállottja lesz és így átalakul benne magának az életnek a fogalma, amit nem fizikailag él meg, hanem ebben a virtuális térben, fiktív kapcsolatokkal. Nem szabad elfelejtkeznünk arról, hogy ezek az elektronikai eszközök és a virtuális világ a 21. században való boldogulásunk megkönnyítésére szolgálnak, és amíg ez így marad, addig pozitív töltettel bírnak, hiszen megkönnyítik a napi rutint, a kapcsolattartást és a munkát. De nem szabad, hogy átforduljon ez és elkorcsosuljon a tudat és az egész életfelfogásunk.

Arculati elemként pedig egy fatörzs darabját használtam, aminek évgyűrüi a föld létezése óta eltelt sok millió évet jelképezik, a logó elhelyezkedése és mérete pedig arra az időszakra utal, amit a technika birtokol. Eltorzítva, elnagyoltan, lekicsinyítve jelképesen mutatkozik meg az eddig eltelt sokmillió év, ahhoz képest, hogy a valóságban nem ilyen arányokban szemléltetné reálisan az évek nagyságát. De ez az eltorzított ábrázolás is nyomatékot ad annak az állapotnak a szemléltetésére, amit ez a jelenség von maga után. A technika rohamos fejlődése hihetetlen sebességgel tör utat magának az ember életében, környezetében, ami kicsit rémíztő mértékben halad előre és nem tudhatjuk, hogy akár 10 év távlatában is milyen fajta mértékben alakítja a jövőt, a klímát és a környezetet.

Az arculathoz készítettem egy szemléltető plakátsorozatot, ami szintén arra a jelenségre reflektál, amit az előzőekben fejtettem ki. A plakáton felhasznált képeken megjelenik egy fiktív kivitelezhetetlen utópisztikus környezet, ahol a technológia egybe olvad azzal a természeti szférával, amit még az ember nem birtokol. Idegennek tűnhet ez a hamis utópiát közvetítő világ amiben a természet elemei és az elektronika egybeolvad. Olyan textúrákat kerestem egy naturalisztikus környezetben,- jelen esetben egy erdőben- ami már-már kísértetiesen hasonlított néhol az áramkörök kanyarodására, vagy az elektronikai hálózatok összetételére. Ezekkel a képekkel olyan környezet kialakítására törekedtem,

ahol a technikai vívmányok utat törnek maguknak és „bekúsznak” olyan helyekre is, ahol nem lenne szabad megjelenniük, mert nem oda valók. Viszont a technika annyira belevonta magát az ember szükségletei közé és a körülötte lévő környezetbe, hogy ha ilyen gyorsasággal fejlődik, akkor miért ne tehetnénk fel azt a kérdést, hogy mikor jön el az a pont, ahol megáll ez a fejlődés. Azt hihetnénk, hogy van az a fizikai határ ami nem engedi a továbbfejlődést, de bennem gyakran felmerül a kérdés, hogy tényleg létezik-e ez a határ. Ezért olyan helyzetet próbáltam teremteni, ami létrehozza ezt a fajta utópiát és láthatjuk hogy mennyire idegen az, ha egy fatörzsbe megjelenik egy elektromos hálózat, mintha mindig is oda tartozott volna, egybe olvad vele, mintha kezdetektől fogva a része lett volna és vele együtt fejlődött ki, pedig a kettő megjelenése korán sem vehető egy időszakra. Ezekkel a képekkel egy olyan világ illúzióját próbáltam tehát szemléltetni, mint ha a természetben alapvetően megjelennének ilyen módok az elektronikus eszközök részei, mintha maguktól nőttek volna bele. Önön életre keltek és ellepték azt a szférát, ami már akkor is létezett amikor az ember még nem, a technológia létezése pedig gondolat sem volt.

A technika addig jó, amíg eszközként funkcionál a világban, amíg az ember az önön szolgálatába állítva használja, amíg meg tud maradni eszközként.